

Longfonds (voorheen Astma Fonds)

Postbus 627
3800 AP Amersfoort
t (033) 434 12 12
info@longfonds.nl
www.longfonds.nl

ING 55055
K.v.K. Gooi en Eemland nr. 40506839

Aan alle Nederlandse gemeenten
t.a.v. de gemeentesecretaris

Betreft: Standpunt Longfonds over houtrook ten behoeve van
de VNG- enquête

Amersfoort, 23 juni 2016

Geachte gemeentesecretaris,

Het Longfonds volgt met belangstelling de ontwikkelingen binnen de Vereniging Nederlandse Gemeenten en haar leden omtrent de aangehouden motie aanpak houtrook ingediend door de gemeenten Amersfoort en Leeuwarden. Het Longfonds waardeert het dat de VNG zich in het onderwerp verdiept en u daarover bevroegt. In de enquête wordt u gevraagd naar de mate van overlast die burgers in uw gemeente ervaren, naar uw behoefte aan een instrumentarium en naar uw wens ten aanzien van (landelijk) beleid. Het Longfonds vindt een instrumentarium en landelijk beleid gewenst.

Het Longfonds vindt het hoog tijd dat gemeenten adequate handvatten krijgen om gezondheidsschade door houtrook te voorkomen. Daarnaast is ook landelijk beleid nodig om de problematiek aan te pakken. Uit onze contacten met gemeenten én met mensen die overlast ondervinden van houtrook, blijkt dat het daaraan nu ontbreekt. Hierdoor wordt de gezondheid van mensen die ziek worden van de rook van hun burens niet afdoende beschermd door de overheid.

Houtrook maakt ziek

Nederland telde in 2011 bijna een miljoen kachels en open haardenⁱ en dit aantal neemt toe vanwege het duurzame en goedkope imago van houtstook. Ook blijft de overlast niet langer beperkt tot het traditionele stookseizoen in de wintermaanden. Door de huidige overheidssubsidie op pelletkachels, kiezen mensen vaker voor een cv-ketel op pellets. Deze emitteert het hele jaar door ziekmakende stoffen. Daarnaast nemen ook vuurkorven en terrashaarden toe in populariteit. Het CBS berekende dat in Nederland 10 procent van de bevolking hinder ondervindt door houtrookⁱⁱ. Onze verwachting is dat dit aantal door de genoemde ontwikkelingen snel stijgt.

Luchtvervuiling kan mensen ziek maken. Het RIVMⁱⁱⁱ gaat ervan uit dat fijnstof uit houtrook even schadelijk is voor de gezondheid als fijnstof uit verkeer. Ook kankerverwekkende

(PAK's) en giftige stoffen als VOS en koolmonoxide komen vrij bij de verbranding van hout.

Er zijn één miljoen mensen met een longziekte in Nederland. Zij zijn gevoeliger voor houtrook dan mensen met gezonde longen. Ook ouderen, mensen met een hart- en vaatziekte en gezonde kinderen krijgen eerder gezondheidsklachten door houtrook. Deze 'gevoelige groepen' kunnen benauwd worden, moeten veel hoesten of hun longfunctie wordt slechter. Bij hoge blootstellingen kunnen de klachten lang aanhouden, ook als het vuur al uit is. Dit belemmert mensen in hun dagelijkse leven.

De gevolgen zijn voor deze mensen snel merkbaar, maar blijven niet tot hen beperkt. Iedereen loopt een gezondheidsrisico, ook de stoker zelf. Lokaal kunnen de risico's hoog oplopen.

Longpatiënten die in de buurt wonen van bijvoorbeeld een houtkachel, kunnen zich niet beschermen tegen houtrook. Het is onmogelijk om de eigen woning zo af te sluiten dat de rook niet meer binnendringt. Bovendien is het juist nodig om steeds te ventileren om de luchtkwaliteit binnenshuis gezond te houden.

Tientallen mensen die ziek worden door de houtrook van hun burens melden zich jaarlijks bij het Longfonds. Zonder uitzondering hebben ze de ervaring dat de gemeente hen niet kan helpen. Door alle activiteit op sociale media rond dit onderwerp, zien we dat dit het topje van de ijsberg is. Gemeenten rapporteren ons dat zij inderdaad niet over de juiste instrumenten beschikken om mensen te kunnen helpen.

Het Longfonds wil de gezondheidsschade van houtrook voorkómen, met name bij gevoelige groepen zoals mensen met een longziekte, kinderen en ouderen.

Stel gezondheid centraal in aanpak houtrookoverlast

Het Longfonds wil dat gezondheid het uitgangspunt is van het gemeentelijk beleid omtrent houtrook. Het Longfonds is blij met de motie van de gemeenten Amersfoort en Leeuwarden. Het is een mooie stap in de goede richting. Het Longfonds is er van overtuigd dat zowel gemeenten als burgers geholpen zijn met een instrumentarium en landelijk beleid.

Maatregelen die wij aanbevelen zijn:

- Stop de landelijke subsidie op pelletkachels. Door de subsidiëring wordt het hele jaar door gestookt, dat is een ongewenste situatie.
- Stel een stookverbod in voor het stoken op hout zowel binnen als buiten bij bepaalde weersomstandigheden (windstil weer en mist). Stel BOA-tijd beschikbaar voor handhaving.
- Richt houtrookvrije nieuwbouwwijken in, waar in de huizen ook achteraf geen rookkanaal mag worden ingebouwd.
- Maak beleid waarin gezonde energiekeuze wordt gestimuleerd en stoken op hout actief wordt ontmoedigd, zoals een landelijke sloopregeling voor houtkachels en een aanschafsubsidie voor gezonde alternatieven.
- Start- en steun gemeentelijke duurzame initiatieven met burgers bijvoorbeeld voor wijken waar gezamenlijk zonneboilers worden aangeschaft.
- Houtrook heeft onterecht een duurzaam imago, geef landelijke en lokale voorlichting over de schadelijke gezondheidseffecten.

Voor meer informatie, zie onze website www.longfonds.nl/gezondelucht of neem contact op met Christine Strous, projectleider buitenlucht bij het Longfonds, (06) 51 49 21 74, christinestrous@longfonds.nl.

Hoogachtend,

M.R. Rutgers MSc
Directeur Longfonds (voorheen Astma Fonds)
T. 033 – 4341212

ⁱ TNO-rapport 'Emissiemodel Houtkachels' van 16 februari 2011

ⁱⁱ <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/natuur-milieu/publicaties/artikelen/archief/2009/2009-2714-wm.htm>

ⁱⁱⁱ Gezondheidseffecten van houtrook, een literatuurstudie, RIVM, 2011